

EDUSKUNNAN
SOSIAALIVALIOKUNTA

Helsingissä,

21 päivänä maaliskuuta 1980.

Lausunto n:o 1.

Liikennevaliokunnalle.

Liikennevaliokunta on eduskunnan päätöksen mukaisesti 14 päivänä helmikuuta 1980 päivätyllä kirjeellään pyytänyt sosiaalivaliokunnan lausuntoa hallituksen esityksestä n:o 6 laiksi merilain 1 ja 189 §:n muuttamisesta sekä laiksi alusrekisterilain muuttamisesta. Asiantuntijoina ovat olleet valiokunnassa vanhempi hallitussihteeri Risto Paaermaa kauppa- ja teollisuusministeriöstä, ylitarkastaja Valto Järvinen sosiaali- ja terveysministeriöstä, lakimies Reijo Svento Suomen Merimies-Unionista, asiamies Veikko Trast Suomen Laivanpäällystöliitosta, toiminnanjohtaja Erkki Pajunen Suomen Konepäällystöliitosta, puheenjohtaja Heikki Santala Suomen Radiosähkötäjäliitosta, toimitusjohtaja Per Forsskähl Suomen Varustamoyhdistyksestä, toimitusjohtaja Justus Haarberg Ålands Redarföreningistä ja toiminnanjohtaja Matti Haarma Merimiespalvelutoimistosta. Käsiteltyään asian valiokunta esittää seuraavaa.

Merilain mukaan alus on suomalainen, jos se on pelkästään Suomen kansalaisten tai suomalaisen yhteisön omistuksessa. Merilain muutosehdotuksen mukaan alus olisi suomalainen ja oikeutettu käyttämään Suomen lippua, jos Suomen kansalainen tai suomalainen yhteisö omistaa enemmän kuin puolet aluksesta. Kauppa- ja teollisuusministeriöllä olisi oikeus katsoa alus suomalaiseksi, vaikka suomalaisten omistuksessa olisi pienempikin osa aluksesta, jos valta määrätä aluksen käytöstä muulla perusteella olisi ratkaisevasti suomalaisilla. Alusrekisterilakiin ehdotetaan merilain muuttamisesta johtuvat muutokset.

Saadun selvityksen perusteella ja hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä valiokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina ja pääosin tarkoituksenmukaisina, minkä vuoksi valiokunta on asettunut lakiehdotusten hyväksymisen kannalle lukuunottamatta merilain 1

§:ään ehdotettavaa muutosta. Hallituksen esitykseen sisältyvästä merilain muutosehdotuksesta poikkeavasti valiokunta ehdottaa, että alus olisi suomalainen ja oikeutettu käyttämään Suomen lippua, jos Suomen kansalainen tai suomalainen yhteisö omistaa enemmän kuin kuusi kymmenesosaa siitä. Tämä vastaisi Norjan nykyistä lainsäädäntöä. Tanskassa vastaava osuus on kaksi kolmasosaa. Hallituksen esitys vastaa tältä osin Ruotsin lainsäädäntöä.

Muutosehdotustaan valiokunta on pitänyt tärkeänä suomalaisten merimiesten aseman turvaamiseksi. Valiokunta on katsonut tarkoituksenmukaiseksi, että ulkomaalaisten omistussuhteen laajentamisessa suomalaisiin aluksiin edetäisiin varovaisesti. Valiokunnan mielestä on tärkeää, että suomalaista työ- ja sosiaalilainsäädäntöä noudatetaan suomalaisiksi katsottavissa aluksissa. Myös suomalaisten alusten miehistöjen työsuhteiden ehtojen sopiminen tulisi säilyttää suomalaisten työmarkkinajärjestöjen toimivaltapiirissä. Valiokunnan kannan mukaan olisi myös tärkeää taata lainmuutoksen piiriin tulevien alusten miehittäminen suomalaisella työvoimalla. Valiokunnan mielestä tulisi voida estää ns. mukavuuslippulaivaongelmien syntyminen.

Alusrekisterilain muuttamista koskevan lakiehdotuksen johtolauseen, lakiehdotuksen 5 §:n ja 10 §:n lakitekniset korjaukset valiokunta jättää liikennevaliokunnan tehtäväksi.

Edellä olevan perusteella sosiaalivaliokunta kunnioittaen ehdottaa lausuntonaan,

*että hallituksen esitykseen sisältyvä toinen lakiehdotus hyväksyttäisiin lakiteknisillä korjauksilla, ja
että ensimmäinen lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:*

Laki

merilain 1 ja 189 §:n muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 9 päivänä kesäkuuta 1939 annetun merilain (167/39) 1 § ja 189 §,

näistä 189 § sellaisena kuin se on 26 päivänä toukokuuta 1967 annetussa laissa (237/67), näin kuuluviksi:

1 §.

Alus on suomalainen ja oikeutettu käyttämään Suomen lippua, jos Suomen kansalainen tai suomalainen yhteisö omistaa enemmän kuin *kuusi kymmenesosaa* siitä. Kauppa- ja teollisuusministeriö oikeutetaan asetuksella sääde-tyillä edellytyksillä hyväksymään muukin alus suomalaiseksi, jos aluksen käyttö merenkulkuun on ratkaisevasti suomalaisten määrättävissä.

189 §.

(Kuten hallituksen esityksessä.)

Voimaantulosäännös.

(Kuten hallituksen esityksessä.)

Sosiaalivaliokunnan puolesta:

Matti Puhakka

Jouko Skinnari